

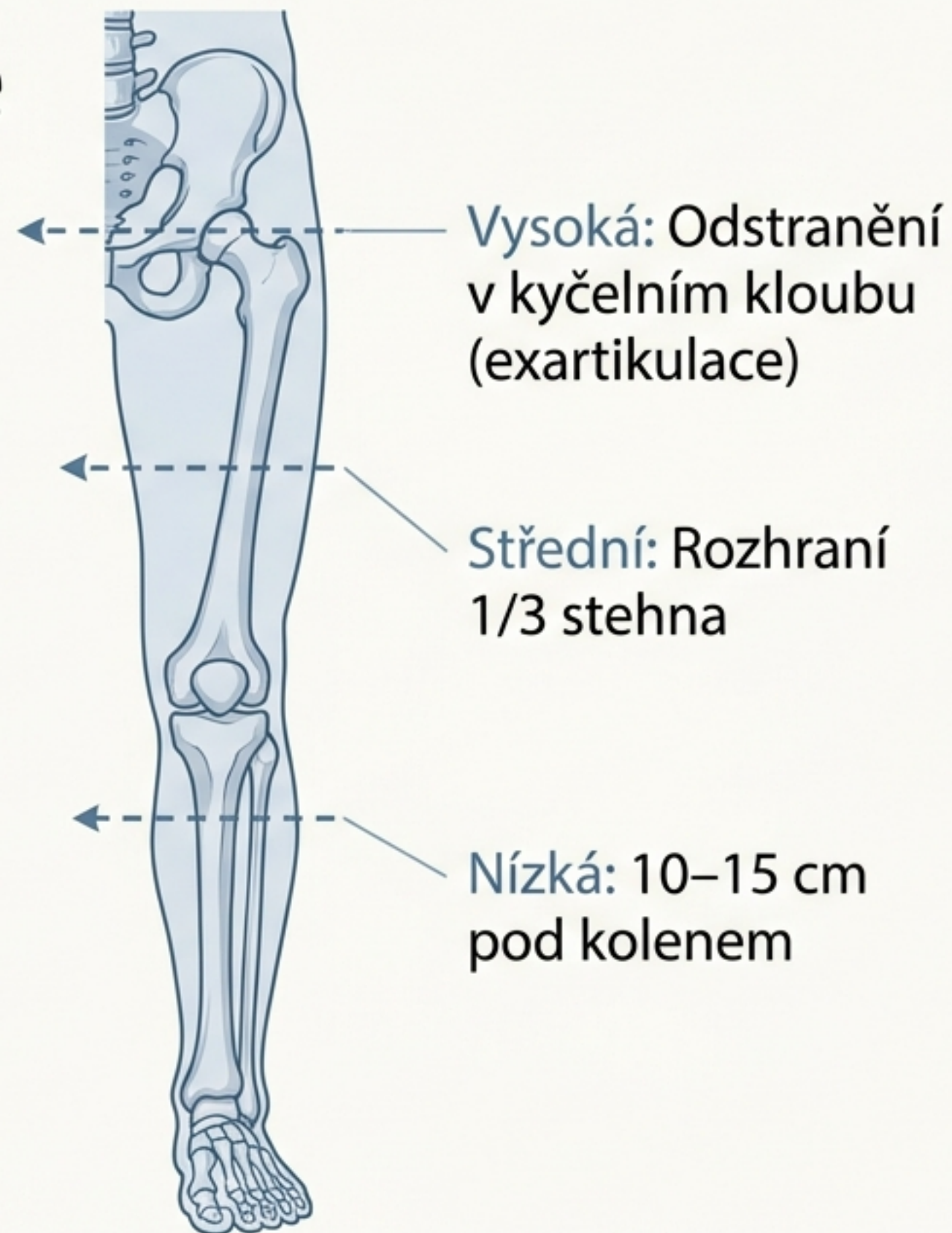
Ošetřování nemocného po amputaci končetiny

Komplexní klinická cesta pro praktické sestry
Ošetřovatelství – 3. ročník

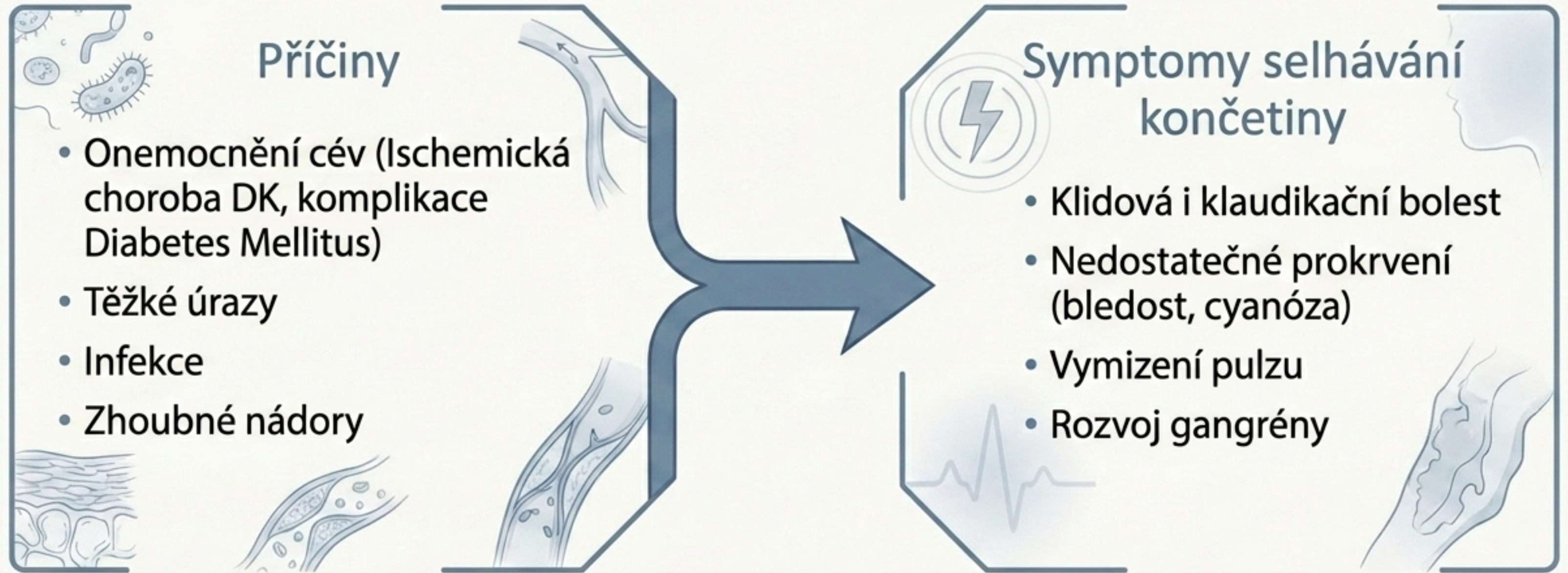

Definice a úroveň amputace

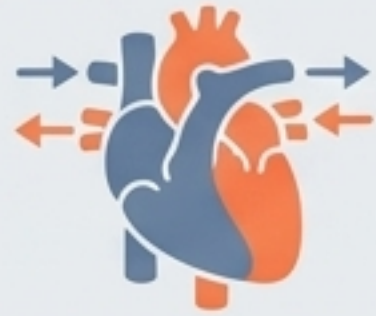
Definice: Snesení poraněné nebo nemocné končetiny s přerušením kosti (nejčastěji dolní končetina – DK).

Etiologie a klinický obraz

Ošetrovateľské diagnózy: Holistický pohľad

Fyzický pilíř

- Poruchy tkáňového prokrvení (otoky, hematomy)
- Mechanická komprese ciev (nevhodný obvaz/pomůcka)
- Akutní a chronická bolesť
- Poruchy hybnosti

Psychický pilíř

- Porucha sebepojetí a tělesného vzhledu
- Bezmocnosť a stavy duševní tísně

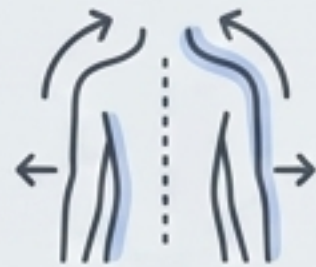

Sociální pilíř

- Porucha soběstačnosti (hygiena, výživa)
- Poruchy sociální interakce (snížené sebevědomí)

Předoperační péče: Příprava těla a mysli

Fyzická příprava

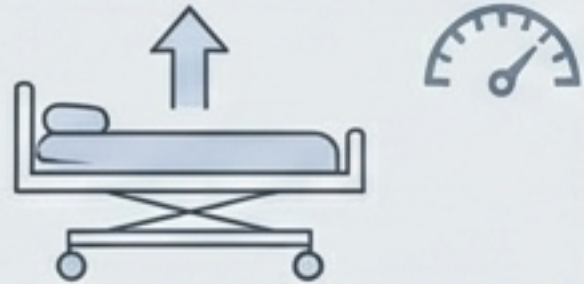
- Zajištění polohy, která pacientovi ulevuje od bolesti.
- Všeobecná chirurgická příprava.
- Kompenzace přidružených onemocnění.
- Příprava na krevní převod.

Psychická příprava (Role Sestry)

- Lékař vysvětluje důvody výkonu; Sestra řeší praktický dopad.
- Nácvik budoucí sebeobsluhy a seznámení s pomůckami.
- Odpovídání na dotazy, navození pocitu bezpečí.
- Spolupráce s rodinou a psychologem.

Akutní pooperační péče: Prvních 24 hodin

Poloha

Rovné lůžko pro
pahýl.

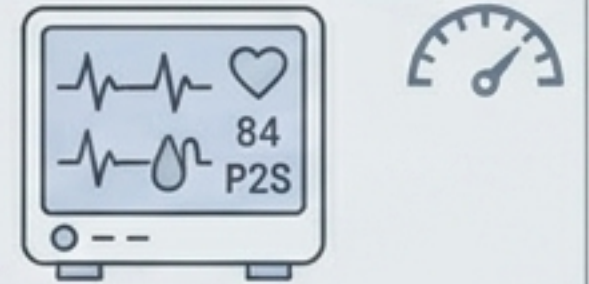

Krvácení a Hypovolémie

Riziko: Náhlé krvácení z pahýlu nebo
prosakování obvazu.

Pohotovost: Esmarchovo
obinadlo a kompresivní materiál
musí být okamžitě k dispozici!

Funkce

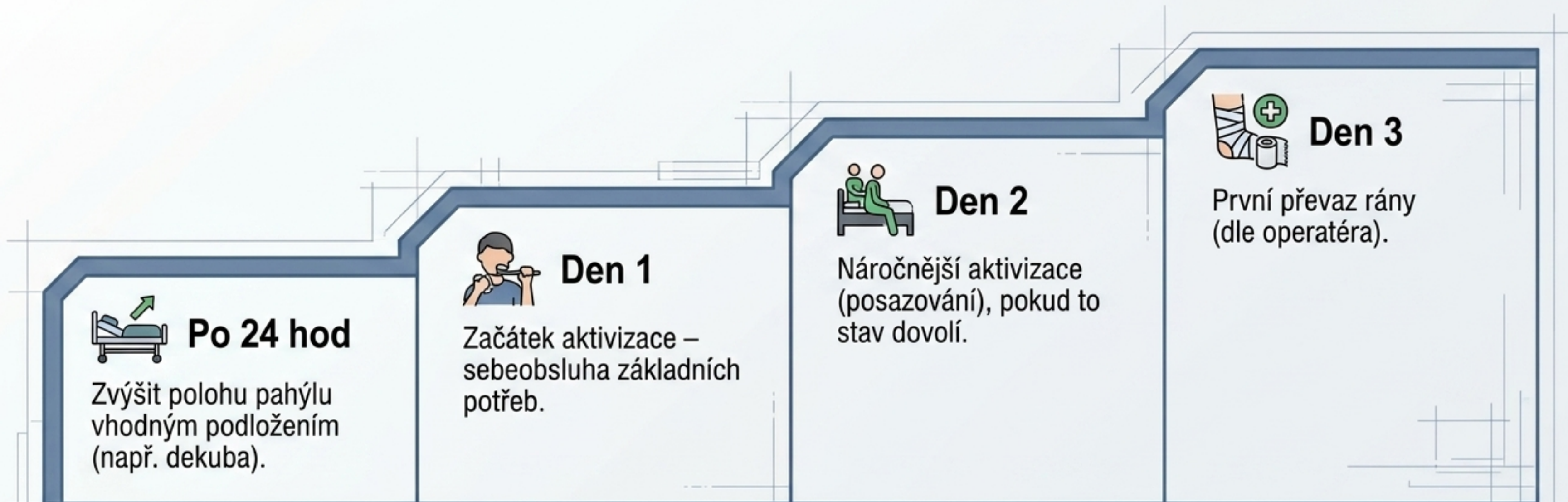
Měření základních
životních funkcí min.
3x denně.

Drenáž

Kontrola Redonovy drenáže
(množství a vzhled tekutiny).

Následná péče: Krok za krokem (Dny 1–3)

Průběžná péče

Kontrolní odběry (KO, biochemie, stěry z pahýlu).

Sledování Fantomových bolestí (bolest v neexistující končetině).

Ošetrovateľský protokol: Péče o pahýl

1. Hojení

Cíl: Zhojení per primam.
Udržovat obvaz suchý a čistý,
okolí prokrvené a teplé.

2. Tvarování

Stahování pahýlu
elastickým obinadlem do
„kónického tvaru“ pro
budoucí přiložení protézy.

4. Péče o kůži

Masáže pahýlu, natírání
krémem (výhradně po dohodě
s lékařem).

3. Prevence kontraktur

Polohování na břicho se zátěží
hýždí (prevence funkční
kontraktury).

Zajištění biologických potřeb

Výživa

Brzký příjem per os (odstranění parenterální výživy uvolní pacienta k aktivizaci).

Zajištění energie a tekutin (prevence zácpy).

Vyprazdňování

Dodržování intimity na lůžku.

Zajištění bezbariérového WC.

Zvýšená hygiena genitálií.

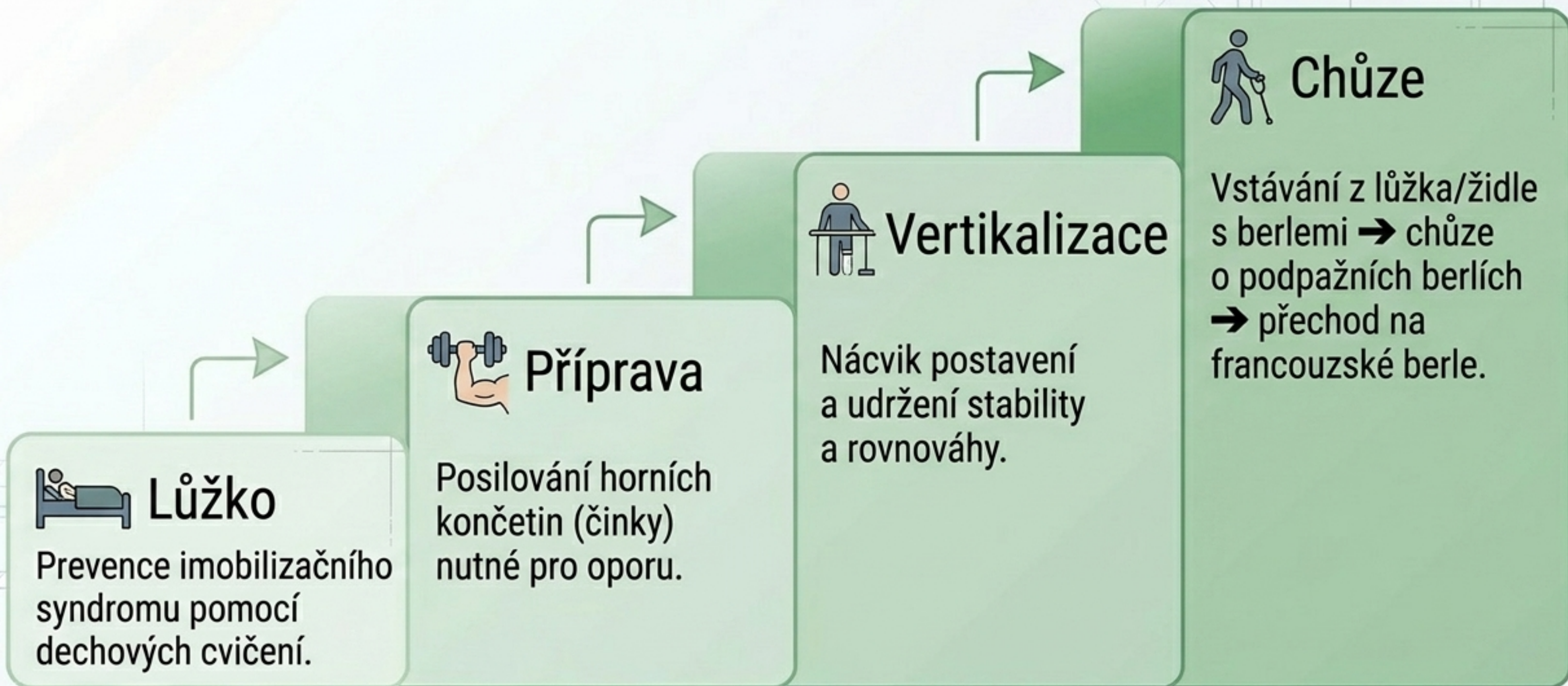
Hygiena & Bezpečnost

Přenechat maximum sebepéče pacientovi.
Extrémní prevence pádů (odstranit překážky pro berle, vytrít mokré podlahy).

Spánek a aktivita

Nastavit dostatečnou a vhodnou denní aktivitu pro zajištění kvalitního nočního odpočinku.

Rehabilitace: Cesta k mobilitě

Protetika: Náhrada ztracené funkce

Pahýlové lůžko

Místo spojení protézy s tělem pacienta.

Vmezeřená část

Tělo protézy sloužící jako nosič/spojnice.

Funkční část

Náhrada chodidla/
Náhrada chodidla/hlezna (u DK) nebo ruky (u HK). U HK rozlišujeme **kosmetickou** (napodobenina) a **mechanickou ruku** (pracovní využití/pinzetový úchop).

Specifika nácviku a první kroky s protézou

Správné navléknutí: Zajištění dokonalého kontaktu pahýlu s lůžkem.

Zátěž a Stabilita: Nácvik stejnoměrného zatěžování obou končetin.

Zásadní pravidlo: Nácvik chůze s berlemi začíná až ve chvíli, kdy pacient stabilně stojí na protéze (při pokrčení zdravé končetiny).

Ošetrovatelský kontext:

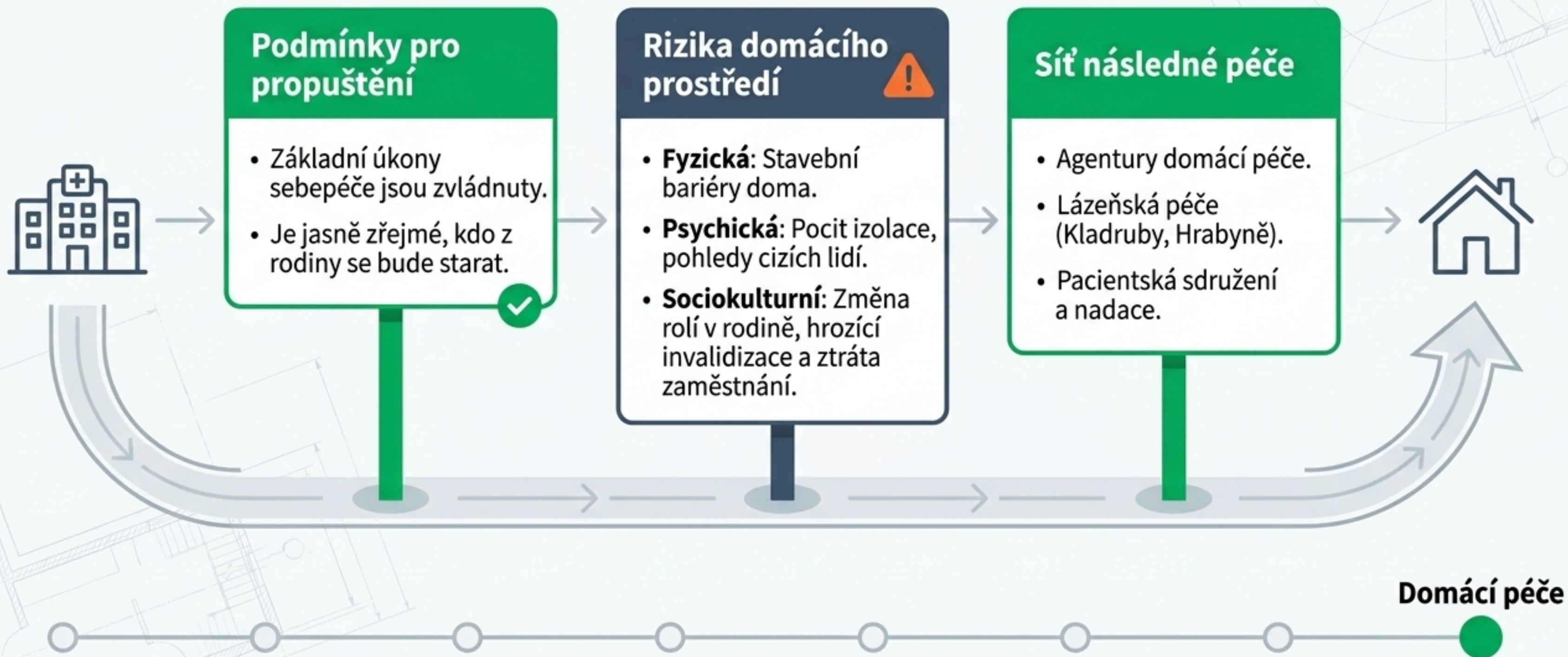
Nácvik s dočasnou protézou je pro pacienta fyzicky i psychicky extrémně náročný. **Vyžaduje intenzivní podporu sestry i rodiny.**

Psychosociální péče: Neviditelné rány

Empathy Map

Cesta domů: Plánování propuštění

Závěrečné shrnutí: Zlatá pravidla ošetrovateľskej péče

1
2
3
4
5

Sleduj krvácaní: V prvých 24h buď pripravena na riziko hypovolémie (Esmarchovo obinadlo).

Správne polohuj: 24h na rovném lůžku, poté polohu pahýlu zvýšit (prevence otoku).

Tvaruj pahýl: Kónický tvar elastickým obinadlem je nutností pro budoucí protézu.

Zabraň kontrakturám: Poloha na bříše se zátěží hýždí.

Aktivizuj včas: Prevence imobilizačního syndromu, posílení HK a bezpečný nácvik mobility.